

Triju Zvaigžņu ordenis –

Jana Skrivļa-Čevere

Latvijas Valsts visaugstākais apbalvojums ir Triju Zvaigžņu ordenis. Šis ordenis nodibināts 1924. gadā par piemiņu Latvijas valsts tapšanai un atjaunots 1994. gadā, tā devīze ir *Per aspera ad astra* ("Caur ērkšķiem uz zvaigznēm").

Ar Triju Zvaigžņu ordeni apbalvo par sevišķiem nopelniem Tēvijas labā, kas var izpausties valsts, pašvaldības, sabiedriskajā, kultūras, izglītības, zinātnes, sporta vai saimnieciskajā darbā. Par nopelniem uzskatāms gan atsevišķs izcils darbs, gan ilgstoša, priekšzīmīga un panākumiem bagāta darbība, gan īpaši nopelni Latvijas neatkarības atjaunošanas periodā vai valsts tālākas nostiprināšanas laikā.

Ar Triju Zvaigžņu ordeni un tā goda zīmi var apbalvot fiziskās personas, arī militārpersonas un ārvalstu fiziskās personas.

Jebkura persona ir tiesīga ieteikt apbalvošanai ar valsts apbalvojumu citu personu, bet nevienam nav tiesību pašam lūgt, lai apbalvo viņu. Apbalvoto personu skaits nav ierobežots. Valsts apbalvojumus pasniedz Valsts prezidents vai cita persona viņa uzdevumā saistībā ar Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienu 4. maijā, Lāčplēša dienu 11. novembrī un Latvijas Republikas proklamēšanas dienu 18. novembrī.

Triju Zvaigžņu ordenim ir piecas šķiras un triju pakāpju goda zīmes. Ar ordeņa pirmo šķiru apbalvotais tiek iecelts par ordeņa lielkrusta komandieri, ar otro šķiru – par ordeņa lielvirsnieku, ar trešo šķiru – par ordeņa komandieri, ar ceturto šķiru – par ordeņa virsnieku, bet ar piekto šķiru – par ordeņa kavalieri. Ordeņa lielkrusta komandierim kā augstāko pagodinājumu var piešķirt Triju Zvaigžņu ordeņa ķēdi.

Salīdzinot ar starpkaru Latvijas laiku, kad ļoti daudzus labus vienkārša darba darītājus apbalvoja ar Triju Zvaigžņu ordeņa trīs pakāpju goda zīmēm, mūsdienās tās piešķir ievērojami mazāk: līdz 1940. gadam piešķirti 8823 ordeni un 7986 goda zīmes, pēc 1994. gada – 2807 ordeni un 578 goda zīmes. Starpkaru Latvijā ar Triju Zvaigžņu ordeņa ķēdi apbalvotas 13 personas, mūsdienās – 51 persona (statistika apkopota, balstoties uz vietnē *www.president.lv* pieejamo informāciju).

Gana daudz ordeņa saņēmēju dzimuši, strādājuši vai kā citādi bijuši saistīti ar Preiļu novadu – par viņiem lasiet blakus lappusē. Bet šoreiz uz sarunu aicinājām Triju zvaigžņu ordeņa saņēmēju, A. Pumpura Lielvārdes muzeja dibinātāju un ilggadējo vadītāju ANASTASIJU NERETNIECI. Viņa 1995. gada 8. novembrī tika iecelta par Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieci.

Bērnība – «Vizbuļos»

Anastasija Neretniece dzimusi 14. novembrī Preiļu pagasta Plivdu «Vizbuļu mājās» Dārtas un Aloiza Beču saimē, un šogad nosvinēta jau 90. dzimšanas diena. Par bērnību, lai arī tā nebija viegla, viņai saglabājušās siltas atmiņas: «Vecāki vienmēr bija aizņemti darbos, mēs ar jaunāko māsu Antoniņu, ganos iedamas, kopā ar kaimiņu bērniem spēlējām visādus izdomātus svētkus un godus. Sešu gadu vecumā, linus plūcot, mamma mani iemācīja rēķināt – pieliecot un atņemot noplūkto linu saujas – un skaitīt ātri no 10 atpakaļ līdz vienam.»

Vecāki dzīvoja pēc kristīgajiem tikumiem, to mācot arī saviem bērniem, atminas viņa: «Viņi mācīja arī mums rūpēties par slimajiem kaimiņiem, neaprunāt citus, mīlēt dabu un darbu. Mammu aicināja pie mirstošajiem, ar vārdiem un kristīgām dziesmām palīdzēt viņiem atstāt šo sauli. Mēs ar māsu un attiecīgās ģimenes bērni turējām svečītes, kamēr dvēselīte aizgāja. Mums, bērniem, tas lika dabīgi.»

Beču ģimenē auga pieci bērni – četras māsas – Anna, Monika, Antonīna un pati Anastasija – un brālis Pēteris. Trīs māsas izmācījās un strādāja par skolotājām, bet dzimtajās mājās saimniekot palika jaunākā – Antonīna ar savu ģimeni.

Anastasija zinības apguvisi Šaurupes pamatskolā, Pieniņu pamatskolā un Preiļu 1. vidusskolā. Īpaši mīļa bijusi Pieniņu pamatskola, kurā strādāja viņas vecākās māsas un mūsu vīri un ar savu paraugu apzināti vai neapzināti iedrošināja arī izvēlēties skolotājas darbu.

Skumja un diemžēl īsa lapa dzimtas atmiņu grāmatā vēltāma vienīgajam brālim Pēterim, kurš 18 gadu vecumā tika iesaukts kā leģionārs vācu armijā, pēc nedaudz vairāk kā pusgada saņemts krievu gūstā un gulagā nomērēts bada nāvē pēc četriem gadiem.

Andreja Pumpura muzejs Lielvārdē – nacionālās atmodas centrs

Pēc pedagogiskā institūta absolvēšanas Anastasija divus gadus nostrādāja Ķeipenes skolā. 1958. gadā viņu uzaicināja strādāt Lielvārdes vidusskolā, kur mācīja latviešu valodu, strādāja bibliotēkā, vadīja dramatisko pulciņu, organizēja dažādus pasākumus, bet visvairāk aizrāvās ar novada izpēti. Vadot novadpētniecību skolā, radās doma dibināt muzeju, ko ne bez grūtībām izdevās īstenot pēc pieciem gadiem.

1970. gadā Lielvārdē durvis veda Andreja Pumpura muzejs, un tā atvēlēja Anastasija Neretniece godam turēja 34 gadus, veidojot muzeja krājumu, apzinot un popularizējot Lielvārdes kultūras vērtības, daudz rakstot vietējā, Latvijas un arī ārvalstu presē par šo novadu. Sākumā tā bija sabiedriskais muzejs, astoņus gadus viņa to vadīja bez atlīdzības, arī ekskursijas muzejā un pasākumi bija bez maksas, par palīgiem un gidiem muzejā tika sagatavoti skolēni.

Muzeja svētki un zinātniskās konferences bija tik nacionāli, ka uzaicinātie rakstnieki, zinātnieki un mākslinieki bieži vien piedalīšanos uzskatīja par pagodinājumu. Šīs konferences ļoti augstu vērtēja arī Rakstnieku savienība un Zinātņu akadēmija, jo tajās galvenie referenti bija izcili zinātnieki un rakstnieki, kuriem šeit bija brīvāka iespēja izteikties.

Tā kā uz muzeju nereti vestas ārvalstu valdības delegācijas, Anastasija, stāstot par eposu, par labā un ļaunā cīņas atspoguļojumu tajā, allaž aicināja arī viņu valstīs padomāt par mūsu

Foto no Anastasijas Neretnieces personīgā arhīva

1960. gada 26. jūnijā. No kreisās – māsa Antonīna, viņas vīrs Jāzeps Gorenko, Anastasija, Guntis Neretnieki, māsa Monika, viņas vīrs Aleksandrs Deksnis, māsa Anna, viņas vīrs Jāzeps Klibais

«Lāčplēša» tulkojumu. Anastasija arī pati ar saviem rakstiem piedalījusies vairāk nekā desmit grāmatu veidošanā, ir līdzautore grāmatai par Andreja Pumpura Lielvārdes muzeja vēsturi «Daugavas malā, Ķeguma galā», sastādītāja un redaktore grāmatām par Edgaru Kauliņu un dzejnieci Elzu Bērziņu.

Latvijas Ordeņu brālības godabiedre

Anastasija Neretniece saņēmusi pulka Atzinību un apbalvojumu: «Vislielākais pārstiegums man bija 1988. gada novembrī, kad, klausoties ziņas vakarā, sadzirdēju savu vārdu, ka man piešķirts Nopelniem bagātās kultūras darbinieces goda nosaukums.»

1990. gadā viņai piešķirta prēmija «Sējējs». Barikādēs viss agrofirmas «Lāčplēsis» kolektīvs piedalījās dažādās vietās un vajadzībās, arī koris «Lāčplēsis», kurā viņa dziedāja, dežurēja visgrūtākajā naktī – par to saņemta 1991. gada barikāžu piemiņas zīme.

«Triju Zvaigžņu ordeni es pieņēmu kā apbalvojumu visam muzeja kolektīvam. Arī saņemt braucām viss kolektīvs. Īpaši mīļš apbalvojums man ir «Goda Lielvārdietis», savukārt «Mūža stipendija» man katru mēnesi liek atcerēties un pateikties Valstij un visiem, ar kuriem kopā tik daudz kas organizēts un braukts uz barikādēm laikā, kad Lielvārdē un muzejā bija kļuvis par nacionālās atmodas centru.»

80. gadu beigās Pumpura muzejā un pie tā notika vairāki Latvijas neatkarībai veltīti pasākumi. Arī Anastasijai adresētajās vēstulēs daudzi uzsvērsuši Lielvārdē un muzejā pat padomju gados jūtamo latviskuma garu. Tā novadpētniece Vaida Villeruša kādā vēstulē atzinusi: «Patiesībā jau Atmoda nesākas ne ar cīņu par Daugavu, ne ar barikādēm. Tā klusi un nemanāmi sākās tur..., kur tieši Jūs no nulles, no nekā izveidojāt visu, kas tur tagad ir, noturējāt pārmaiņu laikos, bijāt priekšgalā Lielās Atmodas laikā, panācāt tālāku iespēju pastāvēt.»

1999. gada augustā A. Pumpura muzejā tika noorganizēts pirmais ar Triju Zvaigžņu ordeni apbalvoto salidojums, kurā piedalījās 122 apbalvotie. Svētkos tika nolemts veidot apbalvoto brālību, un tā tika likti pamati biedrībai «Latvijas Ordeņu brālība», kurā aicināti apvienoties visi ar ordeniem (arī Viestura ordeni un Atzinības krustu) un to goda zīmēm apbalvotie un kuras godabiedre ir Anastasija Neretniece.

Mūžs nodzīvots dziedot

Anastasijai vienmēr tuva bijusi arī dziedāšana un teātra spēlēšana. «Preiļu vidusskolas 8. klasē es tēloju Baibu

Raiņa «Pūt vējiņi» izrādē. Tad man radās doma, ka ar kaimiņu jauniešiem varētu iestudēt Raiņa «Krauklīti». Man likās, ka es daudz ko varu, tā radās ticība sev.»

Teju 50 gadi nodziedāti dažādos koros – «Dailē», «Lāčplēsis», senioru korī «Kamene».

Dziedāšana korī bija kopīgs vaļasprieks ar vīru Gunti, ar kuru iepazīnās studiju gados deju kursos, viņš gan jau 35. gadu pieskata savus mīļos no mākoņa maliņas. Mūzika bija un ir tuva arī nākamajām paaudzēm. Vecākais dēls Andris, kurš diemžēl pāragri šķīrās no šīs pasaules, spēlēja ģitāru, bija solists un apspāņotājs, bet Juris ir kultūras darbinieks un iemīļots kāzu un citu pasākumu muzikants ar skaistu balsi. Labprāt dzied un dažādus instrumentus prot spēlēt arī mazbērni un 12 mazmazbērni.

Savukārt aktrises talants Anastasijai ļāvis izdzīvot uz skatuves daudzs likteņus un raksturus. Šobrīd A. Neretniece ir senioru teātra «Paši» dalībniece, atzīst, ka pašai ļoti nozīmīgs ir diploms ar Latvijas Nacionālā kultūras centra direktore Signes Pujātes ierakstu – «par veiksmīgu Indrānu mātes lomas atveidojumu (R. Blaumanis «Indrāni») Rīgas reģiona teātru skatē «Gada izrādē 2021»».

«Es esmu ar dzīvi apmierināta, kaut arī dzīvoju viena vienistabas dzīvoklī. Man nemiļīgi palīdz dēliņš Juris ar ģimeni. Neesmu rimusi darboties. Latvijas Ordeņu brālībā esmu valdes locekle, palīdzēju organizēt brālības salidojumus, sevišķi Lielvārdē, Ogrē un Preiļos. Senioru teātri «Paši» pēdējos gados esmu nospēlējusi vairāk nekā 10 nozīmīgas lomas, piedalījusies izbraukuma izrādēs un senioru pasākumos. 2022. gadā saņēmu Ogres novada Pateicību par aktīvu darbu.

Man nav garlaicīgi, ir dators – saite ar pasauli. Mazmazbērni brauc ciemos, dzied man dziesmiņas vai internetā atrādās. Jāatzīst, ka gribu vēl būt nodere – dārzā ar dēla Jura palīdzību izaudzēju kādu ozdņu vai burkāniņu, lai būtu ko uzdāvināt maniem mīļajiem.

Varu beidzot atklāti lūgties baznīcā un apmeklēt dievkalpojumus. Esmu uzrakstījusi arī Lielvārdes katoļu draudzes īsu vēsturi. Ja nepieciešams, noorganizēju kādu svētceļojumu uz citām draudzēm un piedalos rekolekcijās. Esmu pateicīga Dievam, ka nekas man īpaši nesāp un varu viegli pārvietoties kājām. Lūdzos, lai nākamajos Dieva žēlastības gados es vēl kādam būtu vajadzīga, lai visi mani mīļie ticētu, ka palīdzība uz Dievu ir visu veiksmju pamatā.»

«caur ērkšķiem uz zvaigznēm»

Triju Zvaigžņu ordeņa saņēmēju vidū ir arī 63 personības, kuru dzīves ceļš vijies caur Preiļu novadu – Preiļu Galvenās bibliotēkas interneta vietnē *www.preilubiblioteka.lv* apkopota informācija par viņiem, kā arī 31 šī ordeņa goda zīmes saņēmēju. Gribas pieminēt ikvienu, tāpēc informācija te pavisam īsa – pamatā norādot saistību ar Preiļu novadu.

Eiženija Aldermane – LR Naturalizācijas pārvaldes priekšniece, izglītības darbiniece, dzimusi Silajāņu pag.

Jezups Baško – militārais darbinieks, kara lidotājs, aviācijas zinātnieks, ģenerālis, dzimis Rušonas pag. Kastīrē.

Ignats Bečs – Latgales partizānu pulka kapteinis, robežsargs, policijas darbinieks, dzimis Preiļu pag. Litavniekos. Saņēmis arī Jura, Staņislava un Lāčplēša Kara ordeņus.

Stepans Bečs – Preiļu aizsargu nodaļas priekšnieks.

Imants Jānis Bekešs – policijas pulkvedis, politiķis, dzimis Rožkalnu pag. Apbalvots arī ar personisko ieroci par dienesta pienākumu priekšzīmīgu pildīšanu un prezidenta G. Ulmaņa un Metropolīta J. Pujata pateicību par Romas pāvesta Jāņa Pāvila II uzņemšanas nodrošinājumu Aglonā.

Jānis Bicāns – medicīnas doktors, nefroķirurģs, P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas 2. nieres transplantācijas nodaļas vadītājs, transplantologs, dzimis Pelēču pag. Gubanišķos.

Jāzeps Bjalkovskis – Silajāņu pagasta aizsargu nodaļas priekšnieks.

Jānis Blaževičs – AS «Ventspils nafta» padomes priekšsēdētāja vietnieks, uzņēmējs, mecenāts, strādājis Līvānos un Preiļos. Finanšiāli atbalstījis latgaļiešu grāmatu izdošanu.

Aloizs Visvaldis Blonskis – valsts darbinieks, policijas ģenerālis, mācījies Kategrades pamatskolā, Aglonas ģimnāzijā.

Kārlis Briedis – Latvijas Brīvības cīņu dalībnieks, garīdznieks, bijis Līvānu, Preiļu, Kalupes luterāņu draudžu un aizsargu pulka mācītājs, pēc viņa ierosmes par savāktajiem ziedojumiem celtas Līvānu un Preiļu luterāņu baznīcas.

Jāzeps Briška – lauksaimnieks, pašvaldību un sabiedriskais darbinieks, dzimis Galēnu pag. Bečos.

Aloizjns Broks – monsiņjors, skolotājs, sabiedriskais darbinieks, teoloģijas doktors, mācījies Aglonas Garīgajā seminārā. Bijis Aglonas ģimnāzijas kapelāns un skolotājs, inspektors, Aglonas un Jaunaglonas ģimnāziju direktors.

Jezups Broks – skolotājs, sabiedriskais darbinieks, priekšzīmīgs jaunsaimnieks (saimniecība piešķirta kā Brīvības cīņu dalībniekam), dzimis Galēnu pag. Maltas Trūpos.

Pēteris Caunītis – pedagogs, Preiļu pag. tautskolas un pamatskolas skolotājs.

Alfreds Čepānis – politiķis, bijis LKP Preiļu rajona pirmais sekretārs.

Polikarps Čerņavskis – keramiķis, dzimis Silajāņu pag. Jurišu sādžā.

Jānis Gavars – žurnālists, strādājis LTV, dzimis Vārkavas pag., ievēlēts par LR AP deputātu kā LTF loceklis. Balsojis par Latvijas Neatkarības deklarāciju.

Jānis Greivulis – RTU profesors, mācījies Aglonas vidusskolā. Pieder 61 Latvijas patents un 96 PSRS autorpatentiem.

Osvalds Grigulis – Rušonas stacijas priekšnieks.

Jānis Grišāns – politiķis, valstsvīrs, banku darbinieks, sabiedrskis darbinieks, dzīvojis Aglonas pag. Jaunaglonā, bijis Kameņecas dzimnauz vadītājs.

Stachjīs Grumandzs – Preiļu pag. valdes darbinieks.

Gaida Ivanova – izglītības darbiniece, Preiļu 1. pamatskolas skolotāja. Preiļu novada KC un Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzijas deju kopas «Gaida» vadītāja un tautas deju horeogrāfe.

Gaida Jablovska – literatūrzinātniece, muzeju darbiniece, bijusi Raiņa muzeja «Jasmuiža» vadītāja.

Dominiks Jaudzems – garīdznieks, pedagogs, bijis Teoloģijas augstskolu profesors Aglonā un Rīgā, viņa vadībā klajā nācis pirmais «Katōļu Dzeives» numurs. Apbalvots arī ar Pāvesta Zelta krustu.

Roberts Kalniņš – Rušonas virsmežniecības iecirkņa mežzinis.

Milda Kārklīna – ārste, pēc Otrā pasaules kara kādu laiku strādājusi par zobārsti Preiļos. Piedalījusies 1918. gada Latvijas neatkarības pasludināšanas aktā Nacionālajā teātrī. Saņēmusi arī Sv. Jura medaļu.

Francis Kozulis-Kaža – pašvaldību un sabiedriskais darbinieks, dzimis Preiļu pag. Kažos.

Konstantīns Krusts – rakstnieks un sabiedriskais darbinieks, mācījies Aglonas ģimnāzijā, pierakstījis latgaļiešu tautasdziesmas, bijis laikraksta «Latgolas Bolss» redaktors, literārais pseidonīms Nautris.

Staņislavs Kučinskis – katoļu garīdznieks, kultūrvēsturnieks, publicists, mācījies Aglonas ģimnāzijā. Vatikāna radio Latviesu raidījumu redakcijas vadītājs.

Donāts Kuncāns – pašvaldību darbinieks, lauksaimnieks, dzimis Riebiņu pag. Dakaros. Vairāk nekā 30 gadus bijis Silajāņu pag. vecākais.

Janīna Kursīte-Pakule – literatūrzinātniece, politiķe, dzimusi Arendolē. Saņēmusi arī Lietuvas Ģedimina ordeni.

Jāzeps Laurinovičs – politiķis, banku un pašvaldību darbinieks, apbedīts Aglonas kapos.

Pēteris Lazdāns – valsts, pašvaldību, sabiedriskais un politiskais darbinieks, dzimis Rožkalnu pag. Lazdānos.

Jānis Hilarjīs Lielmanis – agronoms selekcionārs, bijis Vidsmuižas laukkopības izmēģinājumu stacijas un Stendes Valsts selekcijas stacijas vadītājs.

Jānis Lūke – agronoms, selekcionārs, bijis Vidsmuižas Valsts lopkopības izmēģinājumu stacijas vadītājs.

Aleksandrs Madelāns – garīdznieks, dzimis Aglonas pag. Skjuju sādžā. Prīmīcijas dievkalpojums notika Aglonas draudzes baznīcā. Apbalvots arī ar Polijas Valsts prezidenta A. Kvašņevska piešķirto Zelta krustu.

Antonina Maslīne – mājturības speciāliste, kultūras darbiniece, bijusi Jaunaglonas sieviešu ģimnāzijas audzēkne, 10 pavārgrāmatu autore vai līdzautore.

Roberts Mūks (ist.v. Roberts Avens) – dzejnieks, filozofs, reliģiologs, dzimis Galēnu pag. Ošupē.

Anastasija Neretniece – skolotāja, muzeju un kultūras darbiniece, dzimusi Preiļu pag. Plivdās.

Juris Pabērzs – dzejnieks, jurists, sabiedriskais darbinieks, dzimis Kalupes pag. Pabēržos, bijis tieslietu ministrs un tautas labklājības ministrs.

Sebastiāns Pabērzs – lauksaimnieks, Brīvības cīņu dalībnieks, valsts, pašvaldību un sabiedriskais darbinieks, dzimis Kalupes pag. Pabēržos.

Aleksandrs Peliņš – lauksaimnieks, aktīvs sabiedriskais darbinieks, bijis Galēnu muižas skrievis, Preiļu luterāņu draudzes baznīcas priekšnieks, Krevu muižas īpašnieks.

Jāzeps Pigoznis – mākslinieks, beidzis Dravnieku pamatskolu.

Ludvigs Pīzelis – lauksaimnieks, pašvaldību darbinieks, dzimis Aizkalnes pag. Garlišķos, bijis ilggadējs Jasmuižas pag. valdes priekšsēdētājs.

Ferdinands Plikšs – Latvijas Brīvības cīņu dalībnieks, kapteinis, dzimis Vārkavas pag. Znotiņos, saņēmis arī Lāčplēša Kara ordeni.

Andris Puzo – pedagogs, politiskais darbinieks, baņķieris, mācījies Aglonas internātskolā. Bijis Aglonas internātskolas un Aglonas ģimnāzijas direktors, piedalījies LTF nodaļas dibināšanā Preiļu raj., bijis tās vadītājs.

Klāra Radziņa – Rīgas Kuģniecības un vēstures muzeja direktore, dzimusi Aglonā.

Antons Rancāns – žurnālists, dzejnieks, strādājis laikrakstā «Novadnieks», izdevis laikrakstu «Zemturis». Saņēmis arī medaļu par Latvijas Bruņoto spēku attīstīšanu, fonda «Lāčplēsis» un LR Zemessardzes 35. bataljona Goda zīmes.

Nikodems Rancāns – katoļu garīdznieks, sabiedriskais darbinieks un literāts, strādājis par priesteri Preiļos, nodibinājis Aglonas vīriešu ģimnāziju un Jaunaglonas sieviešu ģimnāziju, bijis to direktors.

Pēteris Ratnieks – Daugavpils apriņķa policijas 6. iecirkņa priekšnieks Aglonā.

Natālija Rubīne – Preiļu novada politiski represēto apvienības un biedrības «Līkteņa ceļš» vadītāja. Saņēmusi arī Latgales gada balvu nominācijā «Aktīvais seniors», «Preiļu novada Eiropas cilvēks», VAF «Lāčplēsis» Goda zīmi bronza.

Andrejs Saulītis – robežsargs un policijas kārtbnieks, dzimis Preiļu pagastā.

Seilis Staņislavs – skolotājs un sabiedriskais darbinieks, uzaudzis un dzīvojis Preiļos un Preiļu pag.

Alberts Spoģis – dzejnieks, filozofs, publicists, dzimis Vārkavas pag. Batiškos.

Andris Staris – Iekšlietu ministrijas darbinieks, policijas pulkvedis, dzimis Preiļu raj. Vanagos.

Jānis Streičs – kinorežisors, scenārists, aktieris, dzimis Preiļu raj. Anspokos. Piedalījies ap 40 kinodarbu veidošanā.

Aloizs Strods – filozofijas profesors, LLU Sociālo zinātņu fakultātes mācību spēks, mācījies Aglonas ģimnāzijā. Saņēmis arī 1991. gada janvāra barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi.

Pēteris Strods – katoļu bīskaps, filologs un publicists, filozofijas doktors, profesors, Sv. Tēva galma prelāts. Bijis skolotājs Aglonas ģimnāzijā un Aglonas garīgajā seminārā, sarakstījis «Latgaļišu vōlūdas gramatiku latgaļišim» u.c. grāmatas.

Kazimirs Spoģis – habilitēts lauksaimniecības zinātņu doktors, profesors, valsts un politiskais darbinieks, dzimis Vārkavas pag. «Eglīšos». LPSR lauksaimniecības ministrs. Izveidojis LLU Uzņēmējdarbības katedru.

Oļegs Šuba – anesteziologs reanimatologs, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Toksikoloģijas un sepes klīnikas vadītājs. Dzimis Preiļos, strādājis Preiļu poliklīnikā par masieri un ĀMP feldšeri.

Oļģerts Šusts – fagotists, Latvijas Radio redaktors, mūzikas arhivārs, dzīvojis Galēnu pag. Ceperniekos.

Leons (arī Leonīds) Tomašickis – skolotājs, tēlnieks, gleznotājs, dzīvojis Aglonas pag. Gailīšos, strādājis par skolotāju Aglonas ģimnāzijā un Aglonas vidusskolā. Pēc viņa projekta veidota Vissv. Jaunavas Marijas – Māras zemes Karalienes statuja Lūdžā.

Ādams Turkopuls – lauksaimniecības kooperators, agronomos, sabiedriskais darbinieks, publicists, dzimis Saunas pag. Dēļupē. vadījis laikrakstu «Latgolas Vārds», bijis pirmais «Latgolas zemnieku kalendāra» redaktors.

Ēvī Upeniece – tēlniece. Mākslinieces tēvs un vectēvs dzimuši Preiļos. Tēlniece uzdāvinājusi Preiļu novadam savus darbus «Asnātē», «Upe», «Salaspils madonna», «Pie-miņai», «Māte ar bērnu».

Antons Ušpelis – keramiķis, dzimis Silajāņu pag. Dūbēs.

Pēteris Ušpelis – keramiķis, dzimis Silajāņu pag. Dūbēs.

Juris Vaivods – komponists un diriģents, dzimis Preiļu raj. Vanagos, Dailes teātra muzikālās daļas vadītājs.

Jānis